

[Klaud Hertling.]

Den stærke udviklingsproces, som den grønlandske befolkning har gennemgået i løbet af et kort spand af år, har stillet meget store krav til befolkningen med hensyn til dens evne til at tilpasse sig de mange nye forhold. Ikke alle har været i stand til at leve op til disse krav. Derfor er det glædeligt at se, at regeringen også peger på vigtigheden af afhjælpningen af dette forhold. Regeringen ønsker således gennemførelsen af de planer, der foreligger om udbygningen af socialforsorgen, og man ønsker at fremme en nærmere undersøgelse af mulighederne for en effektivisering af det folkelige oplysningsarbejde.

Udbygningen af socialforsorgen stiller vi store forventninger til. Vi kan altid senere diskutere, om vi i Grønland vil nævne året 1966 eller 1967 som det år, hvor man gennemførte den store socialreform, på samme måde som man i Danmark nævner året 1933, eller om vi vil blive præsenteret for nye lapperier i form af gammeldags måde at lappe på eller for kunststopning.

Derimod er der grund til at dvæle ved regeringens ønske om en nærmere undersøgelse af mulighederne for en effektivisering af det folkelige oplysningsarbejde. Det er netop dette arbejde, der gennem mange år har været forsømt. Det er af allerstørste betydning for den grønlandske befolknings fremtid, at en effektivisering af dette arbejde påbegyndes så hurtigt som overhovedet muligt. Den ansvarshavende redaktør af Grønlandsposten, hr. Jørgen Fleischer, har i sidste nummer af bladet skrevet en uhyre tankevækkende leder. Den har overskriften: Vi mangler oplysning. Den står i bladets nr. 20 af 29. september d. å., og han skriver:

„Grønland — rekordernes land — er atter kommet i søgelyset. De seneste rekorder er ikke særlig opmuntrende. Spiritusforbruget heroppe var 12,0 liter pr. indbygger over 14 år i 1964. Siden er det steget betydeligt. Grønland har i dag absolut rekord, hvad angår fødselsoverskuddet. Antallet af børn født uden for ægteskab er over 50 pct. i Godthåb — sikkert også en rekord. Antallet af børn, der skulker fra skolen, er steget så meget, at man vil indføre permanent

skolebespisning for at gøre børnene mere interesseret i skolen. Ungdomskriminaliteten, der i forvejen er meget høj, stiger fortsat. Byerne er snart oversvømmet med knuste ølflasker. Og sådan kunne man blive ved.“

Efter at have omtalt forskellige årsager til denne misere og efter at have omtalt flere forslag til forbedringer konkluderer redaktøren, at en almen og tilbundsgående folkeoplysning i dag er tidens løsen, og at alle gode kræfter må forenes for at redde Grønland ud af det uføre, landet er ved at komme i. Jeg vil gerne sige til regeringen, at vi fra Grønlands side mener at have visse forudsætninger for at medvirke til løsning af dette alvorlige problem. Lad os komme i gang snarest muligt.

Grønlands rolle i forsvars- og udenrigspolitikken foregår under rolige forhold. Grønland er et vigtigt led i vestens forsvarsberedskab, og det anerkender vi fuldt ud fra Grønlands side.

Igen i den seneste tid har Portugals udenrigsminister rettet angreb på Danmarks stillingtagen til de portugisiske besiddelser i Afrika. Jeg finder det rigtigt fra denne talerstol at understrege, at rigtigheden af Grønlands ligestilling med det øvrige rige i 1953 ikke på nogen måde kan anfægtes. Indlemmelsen skete efter henstilling fra et fuldt enigt landsråd, hvis medlemmer vælges under iagttagelse af alle de principper, der gælder ved valg af demokratisk valgte folkerepræsentanter. Den blev forelagt FN under overvåring af de dengang nyvalgte grønlandske medlemmer af folketinget, og verdensorganisationen FN godkendte enstemmigt denne indlemmelse. Statsministeren har ganske ret, når han siger, at man i Grønland meget gerne giver udtryk for den vægt, man lægger på samhörigheden med Danmark.

Lad være, at det af og til kniber med at gennemføre grundlovens ånd og bogstav om fuldstændig ligestilling på grund af de herskende forskelle mellem Danmark og Grønland kulturelt og socialt, og at vi somme tider finder anledning til at gøre vrøvl over visse beslutninger fra de danske myndigheders side, beslutninger, som vi finder er forkerte og sinkende for den fuldstændige ligestilling. Dette skyldes jo blot, at vi her